

ดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ : ปิด

ความเป็นมา

ปิดเป็นดนตรีที่ใช้เฉพาะชาวไทยพุทธ ในกลุ่มของภาคใต้ของไทย มีหลายเผ่าพันธุ์และมีหลายกลุ่ม ใช้กันมากในจังหวัดนครศรีธรรมราช แควอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอท่าศาลา อำเภอปากพนัง อำเภอเชียรใหญ่และอำเภอหัวไทร ในอดีตมีการติดต่อค้าขาย มีความสัมพันธ์กับอินเดีย จีน ขวา - มลายู ตลอดจนติดต่อกับคนไทยในภาคกลาง ที่เดินทางไปค้าขายติดต่อกันด้วย ในชนบทควา มเจริญยังเข้าไปไม่ถึง ลักษณะของดนตรีพื้นบ้าน จึงเป็นลักษณะเรียบง่าย ประดิษฐ์อย่างง่าย ๆ จากวัสดุใกล้ตัวมีการรักษาเอกลักษณ์ และยอมให้มีการพัฒนาได้น้อยมาก ดนตรีพื้นบ้านดั้งเดิม น่าจะมาจากเผ่าพันธุ์ เจาะซาไก ประเภทเครื่องดี โดยใช้ไม้ไผ่ลำขนาดต่าง ๆ กัน ตัดออกเป็นท่อน สั้นบ้างยาวบ้าง ตัดปากของกระบอกไม้ไผ่ ตรงหรือเฉียง บ้างก็หุ้มด้วยใบไม้ กาบของต้น พืช ใช้บรรเลง (ตี) ประกอบการขับร้องและเต้นรำ เครื่องดนตรี ค่อย ๆ พัฒนามาเป็น แตร กรับ ซึ่งล้วนแล้วแต่มีมาแต่เดิมทั้งสิ้น ในระยะต่อมาหลังจากมีการติดต่อ การค้าขายกับอินเดียและจีน การถ่ายทอดวัฒนธรรมย่อม เกิดขึ้น สังเกตได้จาก ทับ (กลอง) ที่ใช้ประกอบการเล่นโนรา มีรู ่องรอยอิทธิพลของอินเดียอย่างชัดเจน และการมีอาณาเขตติดต่อกับขวา - มลายู ภาษาและวัฒนธรรมทางดนตรี จึงถูกถ่ายทอดกันมาด้วย เช่น แถบจังหวัดภาคใต้ที่ติดเขตแดน อาจกล่าวได้ว่าดนตรีพื้นบ้าน ของภาคใต้มีอิทธิพลแบบขวา มลายูก็ยังไม่ผิด เช่น รำมะนา (กลองหน้าเดียว) ในช่วงสมัยกรุงธนบุรี (พระเจ้าตากสินมหาราช) เมืองนครศรีธรรมราชมีความสัมพันธ์กับภาคกลางอย่างแนบแน่น และเป็นศูนย์กลางความเจริญทางศิลปวัฒนธรรม ด้านการแสดง และดนตรี จนมีชื่อว่า “เมืองละคอน ” ในสมัยกรุงธนบุรีพระเจ้าตากสินมหาราช โปรดให้นำละครจากเมืองนครศรีธรรมราช ไปฝึกละคร รให้นักแสดงในสมัยนั้น จึงเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรม ด้านดนตรี กลับไปสู่ เมืองนครศรีธรรมราชด้วย เช่น ปี่นอก ซออู้ และซอด้วง ใช้ประโคนเฉพาะเทศกาลเนื่องในพุทธศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเทศกาลลากพระ เดือน 11 และวันสำคัญทางราชการเท่านั้น

ความสำคัญ

ดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ได้รับใช้สังคมของชาวใต้ พอสรุปได้ดังนี้

1. บรรเลงเพื่อความรื่นเริง คลายความเหน็ดเหนื่อย จากการทำงาน ซึ่งจะบรรเลงควบคู่กันไปกับการละเล่นและการแสดง เพราะดนตรีพื้นบ้านภาคใต้จะไม่นิยมบรรเลงล้วน ๆ เพื่อฟังโดยตรง แต่จะนิยมบรรเลงประกอบการแสดง

2. บรรเลงประกอบพิธีกรรม เพื่อบวงสรวง หรือติดต่อกับสิ่งลี้ลับ เพราะในอดีตสังคมส่วนใหญ่ ติดอยู่กับความเชื่อเรื่องผี วิญญาณ เช่น มะตือรี ของชาวไทยมุสลิม โต๊ะคริม ของชาวไทยพุทธ ที่ใช้เพื่อบรรเลงในงานศพ โดยมีความเชื่อว่าเป็นการนำวิญญาณสู่สุคติ การบรรเลงกาหลอ ในงานศพบทเพลงส่วน หนึ่งเป็นการบรรเลงเพื่ออ้อนวอนเทพเจ้า ดนตรีชนิดนี้จึงมุ่งให้เห็นความศักดิ์สิทธิ์ มีอำนาจให้เกิดความขลัง ยำเกรง

3. ใช้บรรเลงเพื่อการสื่อสาร บอกข่าว เช่น การประโคมปี่และประโคมโพน เป็นสัญญาณบอกข่าวว่าที่วัดมีการทำเรือพระ (ในเทศกาลชักพระ) จะได้เตรียมข้าวของ ไม้ทำบุญ และไปช่วยตกแต่งเรือพระ หรือการได้ยินเสียงบรรเลงกาหลอกก็ไปตามสายลมก็บอกให้รู้ว่ามิงานศพ ชาวบ้านก็จะไปช่วยทำบุญงานศพกันที่วัดนั้นๆ โดยจะสืบถามว่าเป็นใครก็จะไปเคารพศพ โดยไม่ต้องพิมพ์บัตรเชิญเหมือนปัจจุบันนี้

4. ใช้บรรเลงเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ เช่น การบรรเลงกร้อโต๊ะ หรือบานอโดยชาวบ้านจะช่วยกันสร้างดนตรีชนิดนี้ขึ้นมา ประจำหมู่บ้านของตน และจะใช้ตีแข่งขันกับหมู่บ้านอื่น ๆ เพื่อเป็นการสนุกสนานและแสดงพลังความสามัคคี เพราะขณะที่จะมีการประกวดจะต้องช่วยกันทำ ถ้าแพ้ก็ถือว่าเป็นการปราชัยของคนทั้งหมู่บ้าน ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาของการแข่งขัน ในโอกาสต่อไปก็ต้องช่วยกันทำใหม่ให้ดีกว่าเก่า

เครื่องดนตรีพื้นบ้านของภาคใต้

1. ประเภทตี ในภาคใต้ไม่มีเครื่องดนตรีประเภทนี้ จะมีแต่ของพวกเงาะซาไกที่ใช้ไม้ไผ่ 1 ปล้องมากรีดเอาผิวของไม้ไผ่ให้เป็นริ้วๆ ทำหมอนรองริ้วผิวไม้ไผ่หลาย ๆ ริ้ว แล้วใช้นิ้วติดหากพบการบรรเลงด้วยจะเข้หรือพิณ เป็นเครื่องดนตรีของภาคอื่นที่เข้าไปในระยะหลัง ซึ่งไม่นับเป็นดนตรีพื้นบ้านของภาคใต้

2. ประเภทดีของภาคใต้มีหลายชนิด ได้แก่

2.1 ทับ เป็นกลองทำด้วยไม้เนื้อแข็งเอวคอดปากบาน ท้ายเรียวบานออกเล็กน้อย ขึงด้วยหนังสัตว์หน้าเดียว ขึงหนังด้วยหวายรัดดิ่งให้ตึง มีหลายขนาดตั้งแต่เส้นผ่าศูนย์กลาง ด้านหน้า 5 นิ้ว ใช้บรรเลงประกอบ การแสดงหนังตะลุง เรียกว่า ทับหนัง ขนาด 8 นิ้ว ใช้บรรเลงประกอบการเล่นโนรา เรียกว่า ทับโนรา ขนาดใหญ่ 12 นิ้ว ใช้บรรเลงในการเล่นโต๊ะคริม เรียกว่า ทับโต๊ะคริม

2.2 โหม่ง คือ ฆ้องคู่ทำด้วยโลหะ ใบเล็ก 1 ใบ ใบใหญ่ 1 ใบ ประกอบอยู่ในกลองไม้ให้เกิดเสียงก้อง เวลาบรรเลงมีไม้ตีหุ้มยางหรือผ้าไม่ให้เสียงแตกและมีไม้เนื้อแข็ง 4 เหลี่ยม 1 อัน เอาไว้สัมผัสกับหน้าโหม่งให้หยุดเสียง ใช้บรรเลงประกอบการเล่นหนังตะลุง โนราและลิเกป่า แต่เดิมใช้ไม้ทำโหม่ง เรียกว่า โหม่งฟาก ต่อมาได้วิวัฒนาการมาเป็นหล่อด้วยเหล็กและทองเหลือง มาโดยลำดับ เรียกว่า โหม่งเหล็กและโหม่งหล่อ

2.3 กลอง มี 2 ลักษณะคือ หุ้มหรือขึงด้วยหนังสัตว์หน้าเดียว และสองหน้า ได้แก่

2.3.1 โทนหรือกลองทัด (คล้ายกลองเพลของภาคกลาง) ปกติจะใช้ตีบอกเวลา และใช้ตีในเทศกาลออกพรรษา ใช้ประโคมเรือพระ (ชักพระและใช้ตีแข่งขันกันด้วยที่เรียกว่า แข่งโพน หรือขันโพน (ประชัน)

2.3.2 กลองตุ๊ก ลักษณะเหมือนกลองโนรา แต่มีขนาดเล็กกว่ามาก ขึงด้วยหนัง 2 หน้า ใช้บรรเลงประกอบ การแสดงหนังตะลุง

2.3.3 กลองโนรา จัดว่าเหมือนกลองตุ๊ก แต่ใหญ่กว่ามาก ขึงด้วยหนัง 2 หน้า ใช้บรรเลงประกอบการแสดงโนรา

2.3.4 กลองโพน หรือกลองแขก เป็นกลองที่ซึงด้วยหนังสัตว์ 2 หน้า หัวท้ายไม้เท่ากัน ขนาดยาว 60 - 70 เซนติเมตร ตีด้วยแขนงไม้หรือหวาย ตีได้ทั้ง 2 หน้า ใช้บรรเลงประกอบการเล่นกาหลอ ประกอบการแสดง ซี่ละ และมะโย่ง

2.3.5 ปัด เป็นกลอง 2 หน้า ลักษณะคล้ายตะโพนของภาคกลาง และมีขาตั้งเป็นไม้แบบตะโพนไทยใช้ตีเวลาประกอบเรือพระเทศกาลพรรษาและใช้ตีแข่งขันที่เรียกว่า แข่งปัดหรือชนปัด (ประชัน)

2.3.6 รำมะนา ซึงหน้ากลองด้วยหนังหน้าเดียว ตัวกลองสั้น หน้ากลองกว้างมาก ขนาด 45 - 50 เซนติเมตร ตัวกลองหนาราว 14 - 70 เซนติเมตร ใช้ประกอบการเล่นลิเกป่า ลิเกฮูลู มะโย่ง และรองเง็ง

2.3.7 บานอ ลักษณะคล้ายรำมะนา แต่มีขนาดหน้าตัดใหญ่กว่ามาก ซึงด้วยหนังสัตว์หน้าเดียว หน้ากลองนิยมเขียนลวดลาย ด้วยสีสันสวยงาม ใช้ตีพร้อมๆ กันหลายๆ ลูก และ ใช้แข่งขันกัน

2.4 เครื่องที่ทำด้วยไม้ล้วนๆ และเครื่องประกอบจังหวะ

2.4.1 กร้อโตะ ทำด้วยไม้เนื้อแข็งขุด เป็นทรงคล้ายกระโถน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 20-25 เซนติเมตร เรียกว่า ตัวกร้อโตะ และบนปากของตัวกร้อโตะ จะใช้ไม้เนื้อแข็งหนายาวกว่าตัวกร้อโตะพาดอยู่ เเจาะรูตรงกลางให้ตรงกับปากของตัวกร้อโตะ และมีสลักไม้ 4 ด้าน ก้นอยู่มีแผ่นไม้วางขนาดยาว 40 - 70 เซนติเมตร วางอยู่เรียกว่า เค้าว หรือใบ เวลาตีใช้ไม้พั่นยางเพื่อให้มีแรงสั่นสะเทือน ตีลงบนใบ เสียงก็จะก้องลงไปยังตัวกร้อโตะ นิยมใช้แข่งขันกันเท่านั้น เรียกว่าแข่งกร้อโตะ

2.4.2 ฆ้อง ทำด้วยโลหะหล่อ ใช้บรรเลงประกอบการเล่นกาหลอ มะโย่ง ซี่ละ โนราแขก และลิเกป่า ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 25 - 30 เซนติเมตร

2.4.3 แตรระ แกระ หรือซีระ ทำด้วยไม้ไม่เกิดเสียงด้วยการกระทบกัน ใช้ตีประกอบการเล่นโนรา โนราแขก และมะโย่ง

2.4.4 หรับ และฉิ่ง ใช้ตีประกอบดนตรี หนังตะลุงและโนรา

3. ประเภทเป่า ดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ ประเภทเครื่องเป่ามีดังนี้

3.1 ปี่ตัน นิยมใช้บรรเลงประกอบ การแสดงโนราสมัยโบราณ (ปัจจุบันไม่นิยม)

3.2 ปี่กลาง หรือเรียกว่า ปี่หนังตะลุงปี่โนรา ใช้ประกอบการ แสดงหนังตะลุงและโนราในปัจจุบันลักษณะตัวปี่ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง เเจาะรูยาวตลอด ตัวปี่มีรูสำหรับปิดเปิดเสียง ประกอบด้วยลิ้นปี่ (เหมือนปี่ใน)

3.3 ปี่ห่อ หรือปี่ฮ้อ ใช้บรรเลงในวงดนตรีกาหลอ หรือเรียกว่า ปี่กาหลอ

4. ประเภทสี ได้แก่

4.1 ซอด้วง ชาวภาคใต้บางกลุ่ม เรียกซออู้ ใช้บรรเลงประกอบ การแสดงโนราและหนังตะลุง ลักษณะเหมือนซอด้วง ของภาคกลาง แต่กะโหลกซอ จะใหญ่กว่าของภาคกลาง มี 2 สายเช่นเดียวกัน

4.2 ซออู้ ใช้ประกอบการแสดง โนราและหนังตะลุง ลักษณะเหมือนซออู้ภาคกลาง มี 2 สาย เวลาบรรเลงจะเป็นตัว ช่วยทำให้เสียงอื่นที่แหลมลดลง เป็นการประสานเสียงที่ดี

4.3 ซอฆ้องปะ เหมือนซอสามสาย ของภาคกลางใช้บรรเลง ประกอบการเล่นมะโย่ง มะตือรี

และโนราแขก

ลักษณะเด่นของดนตรีพื้นบ้านภาคใต้

1. เครื่องดนตรีพื้นบ้านของภาคใต้ ส่วนใหญ่ และดั้งเดิม จะเป็นเครื่องดี ใช้ปิดล้วนๆ ประโคม หรือใช้เครื่องดนตรีอื่นๆ และที่จัดได้ว่าเป็นเครื่องสำคัญ คือ ซอ ระฆัง ทับ รำมะนา กลอง และโหม่ง รองลงมาคือเครื่องเป่า เครื่องสี เครื่องตีต เคียบจะไม่มีบทบาทเลย

2. ผู้บรรเลงผู้เล่น จะเป็นแต่ชายล้วนเพราะปัดถือเป็นสมบัติของวัด ชาวบ้านจะไม่สร้างปัดเป็นสมบัติส่วนตัว เพราะถือว่าการเล่นดนตรีเพื่อพิธีกรรม ถ้าหญิงเล่นจะคลายความศักดิ์สิทธิ์ไป และเครื่องดนตรีบางอย่างต้องใช้แรงมาก ปัดใบหนึ่ง ๆ จะผลัดกันตีครวละคน ตามแต่ใครศรัทธาจะประโคม แต่ถ้าเป็นการแข่งขันก็ต้องเลือกคนที่ฝีมือ ดนตรีชนิดนี้จึงไม่มีคณะอย่างดนตรีประเภทอื่น

3. โอกาสที่จะเล่น ใช้เล่นประโคมเพื่อความครึกครื้นในงานลากพระเดือน 11 งานกฐิน งานวันสำคัญทางราชการ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา และใช้ตีประชันกันเรียกว่า “ชนปัด” หรือ “แข่งปัด”

4. สถานที่เล่น เล่นในบริเวณที่ตั้งเรือพระภายในวัด บริเวณที่ตั้งองค์กฐินเพื่อทำพิธีสมโภช และบริเวณที่จัดพิธีกรรมในวันสำคัญทางราชการ การเล่นอาจเล่นบนศาลาหรือบนพื้นดินก็ได้ ถ้าเล่นชนปัดนอกจากใช้สถานที่ดังกล่าวแล้ว อาจเล่นประชันกันในทุ่งโล่งก็ได้ ไม่ต้องยกโรงสำหรับเล่น

4. เพลงที่ใช้เล่น เพลงปัดไม่มีชื่อเรียก แต่มีท่วงทำนองลีลาหลายอย่าง ถ้าบรรเลงเดี่ยวจะตีดังต่างๆ กันเช่น ปะผั่ง ปะผั่ง ปะผั่งผั่งปะผั่งผั่ง, ผั่งปะผั่ง ผั่งปะผั่ง, ปะผั่งปะ ปะผั่งปะ ถ้าบรรเลงโดยใช้ซอ ระฆัง และกลอง ประกอบจะตีดังต่างๆ กัน เช่น ปะผั่ง ตุ่ม (เสียงซอ ระฆัง กลอง ตีพร้อมกัน), ปะผั่ง โหม่ง แข่ง ตุ่ม ตีปัด โหม่ง ระฆัง และกลอง ตามลำดับ)

5. วัตถุประสงค์ในการเล่นที่สำคัญ คือ เพื่อประกอบพิธีกรรม รองลงมาคือเพื่อความรื่นเริง

ขนบนิยมในการเล่น

การเล่นประโคมเรือพระ เรียกในภาษาถิ่นใต้ว่า “คุมพระ” นิยมเล่นตั้งแต่วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10 เรื่อยไปจนถึงวันแรม 2 ค่ำ เดือน 11 โดยเล่นเฉพาะในวัดที่จัดให้มีเรือพระสำหรับลากพระในปีนั้นๆ เท่านั้น (ลากพระในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11) การเล่นนอกจากเพื่อความครึกครื้นแล้ว ยังเพื่อบอกกล่าวให้ ทราบว่าวัดนั้นๆ จะมีการลากพระด้วย การคุมพระจะใช้ปัดจำนวนเท่าใดก็ได้ ผู้ตีผลัดเปลี่ยนกันไปเรื่อยๆ ไม่มีพิธีรีตองอะไร วันที่คุมพระกันอย่างจริงจังและสนุกสนานมาก คือวันขึ้น 15 ค่ำ และวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 เพราะอยู่ในช่วงเทศกาลลากพระ

การเล่นประโคมกฐิน เรียกใน ภาษาถิ่นใต้ว่า “คุมกฐิน” จะเล่นในคืนสมโภชกฐิน คือคืนก่อนวันนำองค์กฐินไปทอด เล่นกันตลอดคืนแบบเดียวกับคุมพระ

การเล่นในวันสำคัญทางราชการ จะเล่นก็ต่อเมื่อนัดแนะกันเป็นพิเศษ โดยกำหนดสถานที่จัดพิธีและประโคมปัด การประโคมแบบเดียวกับการเล่นในงานทั้งสองที่กล่าวแล้ว

การเล่นชดปัด การเล่นช้นปัดคงเกิดจากเมื่อถึงเทศกาลลากพระต่างวัดต่างก็มีปัดคุมพระ ในวัดเดียวกันก็มีปัดหลายใบ เกิดการถกเถียงกันว่าปัดของวัดใดหรือปัดใบใดเสียงดีกว่า จึงเกิดการประชันเสียงกันขึ้น

การช้นปัดนิยมจัดในเทศกาลลากพระ ส่วน โอกาสอื่นก็มีบ้าง วิธีเล่นเมื่อถึงวัน เวลาที่กำหนดนัดประชัน ผู้เข้าประชันจะนำปัดมายังที่ที่กำหนด เช่น ลานวัด กลางทุ่งนา กรรมการซึ่งมีความรู้ความเข้าใจเรื่องปัดเป็นอย่างดีจะแบ่งกลุ่มปัดออกเป็น 3 กลุ่มตามขนาด ดังนี้

- 1) ขนาดใหญ่มีเส้นผ่าศูนย์กลางหน้าโตประมาณ 12 นิ้วขึ้นไป
- 2) ขนาดกลางมีเส้นผ่าศูนย์กลางหน้าโต 11 นิ้ว
- 3) ขนาดเล็กมีเส้นผ่าศูนย์กลางหน้าโตไม่เกิน 10 นิ้ว

ปัดแต่ละขนาดจะจับคู่เพื่อแข่งขันกันเป็นคู่ๆ แล้วกรรมการแยกออกเป็น 2 ชุด ชุดหนึ่งประมาณ 2 คน อยู่ ณ จุดแข่งขัน ทำหน้าที่จัดการให้ปัดเข้าตีประชันกัน และควบคุมการตกแต่งหน้าปัด เรียกว่า “กรรมการหน้าปัด” อีกชุดหนึ่งประมาณ 4 คน เป็นกรรมการตัดสินอยู่ ณ จุดตัดสิน ซึ่งอยู่ห่างจากจุดประชันออกไปประมาณ 500 – 1,500 เมตร ทางทิศใต้ทางลมของจุดแข่งขัน กรรมการชุดนี้จะมีฆ้องและกลองเป็นสัญญาณตัดสิน ก่อนที่แต่ละคู่จะเริ่มประชันประมาณ 15 นาที ผู้ที่จะ “แต่งหน้าปัด” โดยใช้ผ้าชุบน้ำพอมหาดๆ เช็ดหน้าปัดทั้ง 2 หน้า ดึงเชือกร้อยโยงหนังหุ้มปัดให้ตึงพอดี ใช้ข้าวสุกผสมขี้เถ้ากวานจนเป็นแป้งเปียกพอกตรงกลางหน้าปัดด้านโตเป็นวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2 นิ้ว เพื่อให้หนังที่หุ้มปัดตึงยิ่งขึ้นเสร็จแล้วขึ้นเวทีหรือเข้าประจำที่ วางปัดบนฐาน ผลัดกันตีหน้าและตีตามคนละรอบ ปัดที่ตีหน้าเรียก “ปัดยืน” ปัดที่ตีตามเรียก “ปัดหลัก” (หลักคือตีขัดจังหวะ) ขณะที่กำลังตีแข่งขันอยู่นั้น กรรมการตัดสินจะคอยฟังว่าปัดลูกไหนเสียงดังไกล เสียงใหญ่ เสียงหวาน กลมแน่นเป็นโยยัด ไม่ขาดห้วน ถือว่าเสียงดีกว่าก็ให้ชนะ ถ้าปัดยืนชนะจะตีฆ้องเป็นสัญญาณ ถ้าปัดหลักชนะจะตีกลอง ปัดใดชนะทั้ง 2 รอบถือเป็นชนะ ถ้าผลัดกันแพ้ผลัดกันชนะต้องแข่งเป็นรอบที่ 3 แต่ละคู่จะแข่งกันเช่นนี้ และจัดให้ปัดที่แพ้พบกับแพ้ ปัดที่ชนะพบกับชนะ ประชันกันจนเหลือ 2 ลูกในแต่ละประเภท แล้วจึง ประชันชิงชนะเลิศ สำหรับรางวัลมีทั้งถ้วยรางวัล ชันน้ำ พานรอง และเงินสด การประชันปัดนิยมจัดตอนกลางคืน เพราะเงียบ ฟังเสียงปัดได้ชัดเจน สมัยก่อนบางงานมีผู้ส่งปัดเข้าประชันจำนวนเป็นร้อยๆ ลูก กว่าจะประชันแล้วเสร็จบางครั้งก็สว่าง

อนึ่ง ประมาณ 40 ปีล่วงแล้ว เมื่อมีงานลากพระจะได้ยินเสียงปัดประโคมอีกทีก็กันแทบทุกวัด การช้นปัดก็จัดกันใหญ่โต แต่หลักจากนั้นปัดก็ค่อยร่อยหรอลงเรื่อยๆ ถึงทุกวันนี้ แม้ปัดจะยังใช้ประโคมกันอยู่ และบางปีได้รับการฟื้นฟูโดยจัดให้มีการประชันกันขึ้น แต่ก็ได้รับความสนใจค่อนข้างน้อย เนื่องจากปี ใดมีเล่นเฉพาะบางอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราชเท่านั้น จึงน่าจะได้รับการฟื้นฟู ส่งเสริมให้มีการประโคมปัดและช้นปัดกันอย่างจริงจังในเทศกาลต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทศกาลลากพระ เพื่อทำให้เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของจังหวัดในภาคใต้.

เอกสารอ้างอิง

ชวน เพชรแก้ว. 2524. **ดนตรีพื้นเมืองภาคใต้**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์.

เฉลียว เรืองเดช. 2529. “ปี่ด” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ เล่ม 5**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อมรินทร์การพิมพ์.

http://kanchanapisek.or.th/kp8/thai/link2_2south.htm สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

สถาบันทักษิณคดีศึกษา. 2528. **ดนตรีพื้นเมืองภาคใต้**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์.

อุดม หนูทอง. 2531. **ดนตรีและการละเล่นพื้นบ้านภาคใต้**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

สงขลา : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.